

Bestemmelser om felles uniformsregler i Forsvaret

fastsettes til bruk i Forsvaret

Oslo, 14. august 2015

Erik Gustavson
Generalløytnant
Sjef Forsvarsstaben

Bestemmelser om felles uniformsregler i Forsvaret

Metadata

KORTTITTEL:	Felles uniformsregler i Forsvaret
SIKKERHETSGRADERING:	UGRADERT
HJEMMEL:	Organisasjons- og instruksjonsmyndigheten
GJELDER FOR:	Forsvaret
FAGMYNDIGHET:	Sjef Forsvarsstaben
FAGANSVAR:	-
IKRAFTTREDELSE:	2015-09-15
FORRIGE VERSJON:	2013-07-01

Innhold

1 Innledning	4
1.1 FORMÅL	4
1.2 VIRKEOMRÅDE	4
1.3 GRENVISE UNIFORMSBESTEMMELSER	4
2 Militær uniform	4
2.1 GENERELT	4
2.2 PLIKT TIL Å BÆRE UNIFORM	4
2.3 RESPEKT FOR UNIFORMEN	4
2.4 FASTSATT MODELL	5
2.5 TILPASSING AV UNIFORM, MÅLSØM OG SKREDDERSØM	5
2.6 VEDLIKEHOLD AV UNIFORMEN	5
2.7 KOMPLETT UNIFORMSUTSTYR	5
2.8 KASSERING AV UNIFORM	5
2.9 UNIFORMSLUER, LOMMER OG ARMBÅNDSUR	5
2.10 HÅRFASONG, KOSMETIKK MV.	6
2.11 TATOVERINGER	7
2.12 SØRGEBÅND	7
2.13 REFLEKSBRILLE OG REFLEKSÅND	7
2.14 NAVNESKILT / NAVNEBÅND	7
2.15 BÆRING AV UNIFORMSTEGN	8
2.15.1 Generelle bestemmelser	8
2.15.2 Bæring av Unit Awards	8
2.15.3 Bæring av utdanningstegn	8
2.15.4 Bæring av kvalifiseringstegn og spesialisttegn	8
2.16 ENSARTET UNIFORMSANTREKK	8
2.17 ANTREKK I DÅRLIG VÆR	9
2.18 SOMMER- OG VINTERPERIODE	9
2.19 MYNDIGHET TIL Å BESTEMME	9
2.20 LETTELSE I ANTREKK	9
2.21 VERNEHENSYN	9
2.22 RETT TIL Å BÆRE UNIFORM FOR IKKE STADIG TJENESTEGJØRENDE PERSONELL	9
2.23 BÆRING AV UNIFORM VED TJENESTE I ANDRE FORSVARSGRENER	10

2.24 BÆRING AV UNIFORM I UTLANDET	10
2.25 POLITISKE DEMONSTRASJONER MV.	10
2.26 BRUK AV UNIFORM VED STRAFFEFORFØLGING.....	10
2.27 BRUK AV UNIFORM ELLER UNIFORMSARTIKLER VED MOTEOPPVISNING, SKUESPILL, FILMOPPTAK M.M.	10
2.28 ANTREKK UNDER GRAVIDITET	10
2.29 SOLBRILLER TIL UNIFORM.....	10
2.30 PERSONELL MED UNIFORMSPLIKT.....	11
2.31 UNIFORMSUTGIFTER VED MIDLERTIDIG DISPONERING TIL HØYERE GRAD	11
2.32 KONVERTERING TIL ANNEN FORSVARSGREN.....	11
2.33 RELIGIØSE SYMBOLER OG EFFEKTER TIL UNIFORM.....	11
2.33.1 Generelt.....	11
2.33.2 Kristendom	11
2.33.3 Islam	11
2.33.4 Sikhisme	12
2.33.5 Jødedom.....	12
3 Sivilt antrekk.....	12
3.1 GENERELT.....	12
3.2 SIVILT ANTREKK I TJENESTEN.....	12
3.3 SIVILT ANTREKK PÅ FRITIDEN.....	12
3.4 UNIFORMSEFFEKTER TIL SIVILT ANTREKK	13
4 Korresponderende antrekk	13
4.1 KORRESPONDERENDE ANTREKK MELLOM FORSVARSGRENE	13
4.2 EKVIVALENTE MILITÆRE OG SIVILE ANTREKK	16
4.3 RIKTIG ANTREKK TIL ULIKE ANLEDNINGER	16
5 Kleskode for siviltsatte	17
6 Råd og utvalg.....	17
6.1 AKTIVE RÅD OG UTVALG.....	18
6.2 FORSVARETS UNIFORMS- OG HERALDIKRÅD (FUHR)	18
6.2.1 Generelt.....	18
6.2.2 Arbeidsområde	18
6.2.3 Beslutninger.....	18
6.2.4 Forsvarets uniforms- og heraldikkråd - sammensetning	18
6.2.5 Prosedyre for fremsendelse av saker.....	19
A) Gjelder søknaden heraldiske våpen og flaggsymboler, følges denne prosedyren:	19
B) Gjelder søknaden uniformstegn, følges denne prosedyren:	19
7 Ikrafttredelse	20

1 Innledning

1.1 Formål

Bestemmelser om felles uniformsregler i Forsvaret skal sikre enhetlig, korrekt og proper bruk av uniform i Forsvaret. Bestemmelsene tar for seg uniformsregler som anses som allmenngyldige og som gjelder personell fra alle forsvarsgrenene. Bestemmelsene skal også bidra til at sivil bekledning holder en viss standard.

1.2 Virkeområde

Bestemmelsene gjelder bruk av uniform og bekledning i Forsvaret, både nasjonalt og internasjonalt.

1.3 Grenvise uniformsbestemmelser

Generalinspektørene utgir uniformsbestemmelser som skal ivareta særskilte behov og krav ifm bruk av uniform for den enkelte forsvarsgren, innenfor rammene av regler som fastsettes i disse bestemmelsene. De grenvise bestemmelsene gjelder for alt personell som bærer forsvarsgrenens uniformer.

2 Militær uniform

2.1 Generelt

Forsvarets uniformer har lange tradisjoner som gir brukeren autoritet og verdighet. Uniformen gjør Forsvaret synlig i samfunnet og er med det en viktig del av vår anseelse. Uniformen bør benyttes ved alle anledninger der det er naturlig og passende.

Sjef Forsvarsstaben (SJ FST) forventer at underlagte sjefer på alle nivå utøver sitt sjefsansvar når det gjelder bruk av uniformer. Alt befal plikter å gjøre seg kjent med innholdet i disse bestemmelsene og til den respektive forsvarsgrens særskilte uniformsbestemmelser, og plikter å bære uniformen ordentlig og i henhold til disse bestemmelsene. Å vise stolthet og respekt for uniformen fremmer anseelsen til Forsvaret.

Personell som tjenestegjør i fellesinstitusjoner skal følge uniformsbestemmelsene til den forsvarsgrenen vedkommende kommer fra, i tillegg til reglene i denne bestemmelsen. Dette gjelder både for bruk av uniform og bæring av merker og tegn.

2.2 Plikt til å bære uniform

Militært personell skal bære uniform i den daglige tjeneste. Unntak fra disse bestemmelsene kan bare gis for avdelinger og enkeltpersoner når helt spesielle forhold tilsier bruk av sivile klær. Slike unntak gis av FST når det gjelder avdelinger, og av avdelingssjef når det gjelder enkeltpersoner.

Videre skal uniform bæres ved formelle anledninger, samt ved sammenkomster av tjenstlig eller sosial art når bruk av uniform iht vanlig praksis vil være korrekt. I sistnevnte tilfelle treffes om nødvendig bestemmelse av sjefen (eldste deltaker).

2.3 Respekt for uniformen

Forsvarets uniformer skal bæres og behandles med respekt. Uniformen har lang tradisjon, den gir beskyttelse både nasjonalt og internasjonalt i krig og fred, og den gir autoritet. En militær uniform gir bæreren en offisiell status, og gjennom uniformen representerer denne sin forsvarsgren innen vårt forsvar og i enkelte situasjoner også vårt land utad. Bæring av uniform medfører derfor en forpliktelse hva angår uniformens utseende så vel som bærerens personlige holdning og oppførsel.

Uhjemlet bæring av uniform er straffbart og fremgår av Alminnelig borgerlig straffelov, § 328 pkt 1:

"Med bøter eller fengsel inntil 3 måneder straffes den som uhjemlet offentlig bærer eller lar noen i sin tjeneste bære den for en offentlig tjenestemann foreskrevne drakt eller

andre kjennetegn på et offentlig tjenesteforhold, eller drakt eller kjennetegn, som lett kan forveksles med disse.”

2.4 Fastsatt modell

Der det gjennom forsvarsgrenenes uniformsbestemmelser er satt krav til bruk av uniform iht fastsatt modell, levert av leverandør som Forsvaret har avtale med, skal denne alltid benyttes. Der det i uniformsbestemmelsene er gitt åpning for det, kan tilsvarende handelsvarer benyttes hvis disse samsvarer med den generelle beskrivelse av effekten. Personell som anskaffer sitt uniformsutstyr, plikter å påse at det er reglementert. For bæring av godkjente merker og tegn, henvises til pkt 2.15.1 i disse bestemmelsene.

2.5 Tilpassing av uniform, målsøm og skreddersøm

Basert på fastsatte modeller, selges godkjente uniformsartikler gjennom Forsvarets Uniformsutsalg - FUNIF eller utleveres gjennom depot/kleslager.

Det er tilgjengelig et omfattende størrelsesspekter av alle artikler, både flere lengder og figurtyper. Det er beregnet at over 90 % av Forsvarets personell skal kunne finne en størrelse som passer innenfor dette spekteret. For å dekke resterende behov for tilpassinger, er det gjennom rammeavtale med produsent avtalt en liste over godkjente målsømdringer, til faste priser. Omsyng og tilpassing skal ikke gjøres slik at grunnmodellen, og følgelig uniformens uttrykk, endres.

Skreddersøm utføres ikke av Forsvaret eller dets leverandører. Uniformens uttrykk skal være likest mulig på alle, og justeringer som innebærer endringer i dens grunnmodell, er heller ikke akseptable selv om det utføres av den enkelte.

2.6 Vedlikehold av uniformen

Uniformer og uniformseffekter skal vedlikeholdes, stelles og oppbevares slik at de til enhver tid ser ordentlige ut, at fasongen beholdes og at varigheten forlenges. Uniformsplagg, distinksjoner, uniformstegn, båndstriper ol., skal skiftes ut før de blir tydelig slitt eller upassende. Sko og støvler skal være blankpusset og i god stand.

2.7 Komplette uniformsutstyr

Personellet skal ha komplett uniformsutstyr til enhver tid. Utstyr som blir ødelagt eller går tapt skal kompletteres umiddelbart.

Uniformsutstyret skal medbringes til tjenestested / bopel. Øvrig utstyr forutsettes i slike tilfeller å være i beredskap ved avdeling, om bord, i tilknyttet moderskip eller ved basen. Våpensjef, eventuelt eldste sjef, gir nærmere bestemmelser. På reise eller annen tjeneste utenfor egen stasjon medbringes det uniformsutstyr som oppdragets art måtte tilsi.

2.8 Kassering av uniform

Når uniformen eller deler av denne kasseres, skal det sørges for at distinksjoner, militære merker, båndstriper og uniformsknapper fjernes på forhånd. Dette for å hindre at uniformen misbrukes av utenforstående.

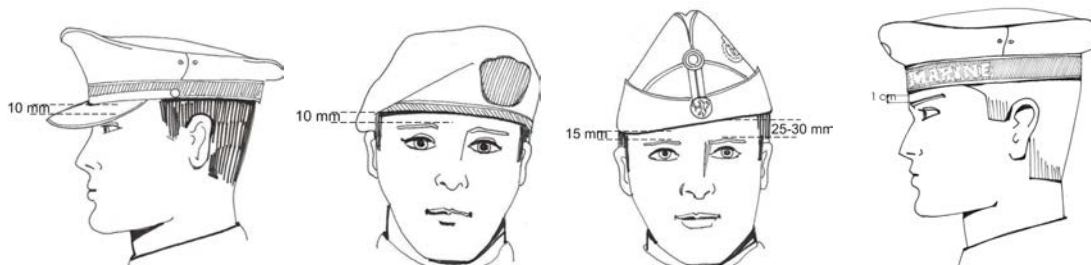
2.9 Uniformsluer, lommer og armbåndsur

- **Uniformsluen** er en del av uniformen og skal bæres over le/utendørs forøvrig når ikke spesielle lettelsener i antrekket er gitt. Ved oppstillinger innendørs bæres normalt også lue. Normalt bærer kun væpnet vakt lue innendørs. Luen tas av når man kommer inn i kantiner/messer hvor det spises og i rom hvor religiøs handling forrettes. I innelukket bil kan luen tas av. Dog skal sjåfør i tjenestebil ha luen på.

Når lue og hansker ikke bæres, men medbringes innendørs, skal luen bæres under venstre arm og hanskene i venstre hånd. Luen bæres med pullen ut og skyggen fram og hanskene sammen-

brettet med fingrene fram.

Luer bæres rett på hodet, nedre kant skal være horisontal. På beret skal svetteremmen sitte vannrett og pullen trukket over mot høyre. Når lue bæres, skal ikke håret være synlig under luekanten i pannen.

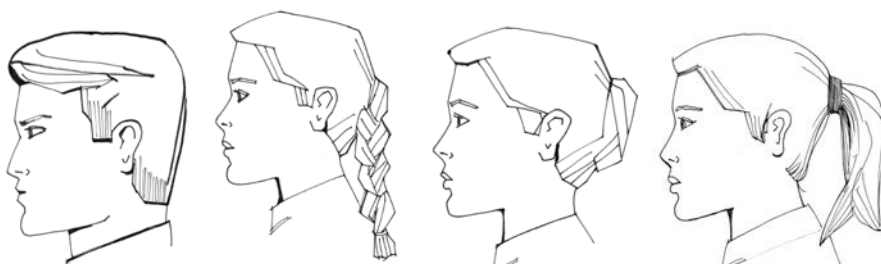
- **Lommer** må ikke overleses slik at de mister sin fasong. Gjenstander som bæres i lommer skal normalt ikke være synlige. Klokkekjeder kan bæres til messeantrekk (Sjø og Luft) og penner kan bæres i pennelommer. Lommer skal normalt være kneppet igjen. Det er ikke tillatt å gå med hendene i lommene.
- **Armbåndsur** eller tilsvarende tillates båret til alle uniformer. Slike gjenstander skal være av alminnelig størrelse og utseende.

2.10 Hårfasong, kosmetikk mv.

Hår og skjegg skal være velpleid.

Velpleid skjegg, kinnskjegg og bart som bæres ved framømte til militærtjeneste kan fortsatt bæres. Anlegg av skjegg/bart under førstegangstjenesten kan tillates av avdelingssjef etter søknad. Den som har fått anledning til å anlegge skjegg/bart gis normalt ikke landlov/permisjon i uniform før skjegget/barten er utvokst. Tillatelse til å anlegge skjegg/bart gis ikke hvis særlige hensyn – f eks forestående parademessig eller annen tjeneste – taler mot det.

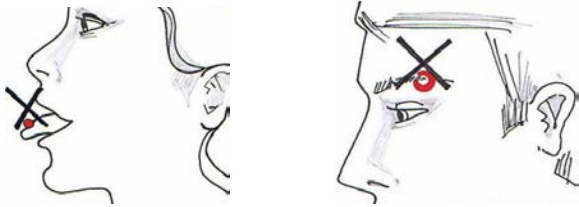
Når uniform bæres, skal håret være arrangert slik at det ikke faller nedenfor øvre kant av jakke-/skjortekrage, f eks i en knute eller ved bruk av hårnett. Alternativt kan håret arrangeres i én løsthengende flette eller i én hestehale. For tjeneste i Hans Majestet Kongens garde gjelder egne bestemmelser.

Frisyre, skjegg eller bart skal ikke hindre korrekt bæring av hodeplagg, eller andre effekter som f eks hjelm og vernemaske. Ei heller hindre forsvarlig behandling av maskiner og ømfintlige instrumenter, samt ikke å være til hinder for hygienemessige krav.

Dersom sikkerhetsmessige, hygieniske eller andre spesielle forhold (f eks oppstilling, parade eller vaktjeneste), gjør det nødvendig å ha kortere hår eller skjegg enn det som normalt er tillatt, kan dette pålegges av avdelingssjef.

Hårnåler, hårnnett og kammer i hårets farge tillates brukt. Hårbånd, sløyfer o l er ikke tillatt. Håret skal ha en nøytral farge. Med dette menes en farge som naturlig opptrer hos mennesker. Halskjede/smykker/piercing skal bæres skjult og mot bar hud. Piercing i tungen anses ikke som skjult, og er dermed ikke tillatt.

Ørepynt som ikke er hengende kan bæres, unntatt under utøvelse av vakt-/paradetjeneste. Øreringer med liten diameter som slutter tett til øret regnes her ikke som hengende. Det er kun tillatt med én ørepynt i hvert øre. Denne skal være midtsentrert i øreflippen.

Det skal vises diskresjon i bruk av kosmetikk.

2.11 Tatoveringer

Tatoveringer som kan være støtende skal dekkes til når uniform bæres. Det er opp til avdelingssjef å avgjøre hvorvidt tildekking av tatovering skal skje.

2.12 Sørgebånd

Ved dødsfall i kongefamilien skal befal i uniform (Parade- og Tjenesteantrekk) etter nærmere ordre bære et 8 cm bredt sørgebånd om venstre overarm midt mellom skulderen og albuen.

2.13 Refleksbrikke og refleksbånd

Alt personell skal bruke refleksbrikke eller refleksbånd ved ferdsel på trafikkert vei. Refleksen skal være godt festet på den delen av kroppen som normalt vender mot veiens midte.

For utfyllende bestemmelser om bruk av refleks i tjenesten, henvises det til «UD 2-1/Forsvarets sikkerhetsbestemmelser for landmilitær virksomhet».

2.14 Navneskilt / navnebånd

Alt militært personell skal bære navneskilt i tjenesten på alle antrekk, unntatt parade- og messeantrekk. Navneskiltet skal være i sort utførelse med hvite bokstaver. Høyde 23 mm og lengde 78 mm. Etternavnet graveres med store bokstaver, og skal være sentrert i skiltets lengderetning mellom heraldisk våpen og ytterkant (se illustrasjon nedenfor). Navneskiltet skal kun inneholde avdelingens heraldisk våpen og etternavn. Bokstavhøyden skal være mellom 7 og 14 mm avhengig av navnelengden. Dersom flere personer ved samme avdeling har samme etternavn, kan disse personers forbokstaver i fornavnet også brukes.

Navneskiltet skal bæres på høyre side av brystet, justert i forhold til eventuelle brysttegn (se spesifisering i forsvarsgrenenes uniformsbestemmelser for det enkelte plagg).

På Lett felt blå og blå fleecejakke skal blått navnebånd med hvit skrift brukes. På grønne feltantrekk skal grønt navnebånd med sort skrift brukes og på sandfarget feltantrekk (ørken og kaki) skal sandfarget navnebånd med brun skrift brukes.

På kontorgenseren plasseres navneskilt på lommeklaffen. Forøvrig plasseres det over høyre brystlomme.

2.15 Bæring av uniformstegn

2.15.1 Generelle bestemmelser

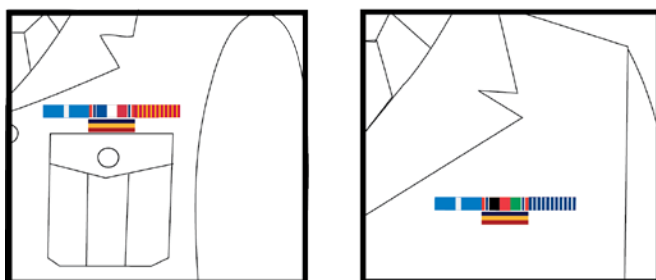
Generalinspektørene bestemmer hvilke merker og tegn som kan bæres på de respektive forsvarsgrenenes uniformer.

Merker og tegn som ikke er formelt godkjent av FSJ eller generalinspektørene, skal ikke bæres til uniform. Godkjente merker og tegn vil fremgå av forsvarsgrenenes uniformsbestemmelser.

2.15.2 Bæring av Unit Awards

Båndstripe for Unit Awards (UA) bæres på venstre side av uniformen, under og atskilt fra de øvrige båndstripenes og like over lommen på skjorter og jakker som har lomme. Båndstripen skal ikke bæres til medaljer. For utfyllende regler om båndstripe for Unit Awards henvises det til «*Direktiv for bruk og bæring av dekorasjoner, ordener og medaljer i Forsvaret*».

Illustrasjonen til venstre viser plassering av Unit Award på sommerskjorte og jakker med lomme, mens illustrasjonen til høyre viser plassering på jakke uten lomme.

2.15.3 Bæring av utdanningstegn

Utdannings- og skoletegn fra norske eller utenlandske skoler kan bæres under gjennomføring av utdanningen, etter skolesjefens bestemmelse. Utdanningstegn skal ikke bæres etter avsluttet utdanning.

2.15.4 Bæring av kvalifiseringstegn og spesialisttegn

Generelt skal det utvises nøkternhet og uniformen skal holdes "ren" slik vår tradisjon tilsier.

I tillegg til våpentegn, bransjetegn og fallskjermving kan det bæres ett kvalifiseringstegn og ett spesialisttegn på uniformen iht respektive forsvarsgrenenes bestemmelser.

2.16 Ensartet uniformsantrekk

Som hovedregel skal det tilstrebes ensartet antrekk for alle med samme eller tilsvarende arbeidsforhold ved avdelingen, stasjonen og fartøyet. Ved formelle oppstillinger skal antrekket

være ensartet for samme kategori personell. I den daglige tjeneste forøvrig kan sjefen tillate en viss variasjon etter forholdene (med eller uten skjurf, kappe, sjøtrøye, genser mv). Under alle omstendigheter skal antrekket være fullstendig og korrekt.

Personell som tjenestegjør i staber/tilsv skal normalt bære tjeneste-/kontorantrekk i den daglige tjeneste.

Det er ikke tillatt å blande feltantrekk med tjenesteantrekk, eller grønt feltantrekk med feltantrekk i ørken- og kakiutgaver. Ørken- og kakiuniformer skal kun bæres i internasjonal tjeneste, når klimaforholdene gjør det nødvendig og ikke i Norge.

Ved spesielle anledninger hvor befal deltar samlet i møter, konferanser, tilstelninger ol., skal det tilstrebes et ensartet antrekk. Bestemmelse om dette treffes av sjefen, eller den som innkaller til samlingen.

Under- og mellombekledning utlevert ved annen avdeling er også tillatt der dette er hensiktsmessig og forsvarlig og ikke etter sjefens vurdering går i mot prinsipper for enhet og likhet.

2.17 Antrekk i dårlig vær

Hvis ikke annet er bestemt, bæres skjurf og yttertøy av den enkelte avhengig av årstid og værforholdene. Ved oppstilling eller andre formelle anledninger, vil eventuelt bruk av yttertøy bli beordret.

Jakke-, kappe- eller frakkekrage kan unntaksvis bæres oppslått ved særlig dårlig vær.

2.18 Sommer- og vinterperiode

Sommerperioden varer fra 01. mai til og med 30. september. I denne perioden kan Sommerantrekk 1 (S1) benyttes, til erstatning for Tjenesteantrekk 2 og Kontorantrekk 1 og 2.

Vinterperioden varer fra 01. oktober til og med 30. april. I denne perioden kan ikke sommerantrekk benyttes, verken ute eller inne.

2.19 Myndighet til å bestemme

Avdelingssjef kan gi ut regler for bruk av uniform for egen avdeling eller enhet og innen eget ansvarsområde, iht disse bestemmelsene.

2.20 Lettelser i antrekk

Lettelser i antrekk tillates ikke ved anledninger av formell eller representativ art.

Navneskilt kan bæres til lettelse av alle kategorier dersom dette er hensiktsmessig.

Befal eller instruktør kan hele året for enkelttilfeller gi lettelser i antrekket for sitt personell innenfor et avgrenset område, avhengig av tjenesten som utføres og forholdene forøvrig (f eks i et klasserom, verksted, under hardt fysisk arbeid o l).

2.21 Vernehensyn

Avdelingssjef kan fastsette endringer i antrekk og bruk av vernebekledning for enkeltpersoner og grupper av personell med utgangspunkt i vernebestemmelser for den enkelte arbeidsplass (kjeledress, hansker, sko osv.).

2.22 Rett til å bære uniform for ikke stadig tjenestegjørende personell

Befal som ikke er i tjeneste, inkludert pensjonert befal, har rett til å bære uniform ved anledninger av militær eller sivil art der bruk av uniform er passende. Ikke tjenestegjørende befal kan bruke den uniformen som var reglementert ved avskjeden.

Tillatelse til å bære uniform kan trekkes tilbake av Generalinspektørene hvis personellet har gjort seg skyldig i uverdige forhold under opptreden i uniform eller ved grovt brudd på uniformsbestemmelsene forøvrig.

Befal engasjert på pensjonistvilkår i Forsvaret, skal som hovedregel ikke bære uniform i den daglige tjeneste. Avdelingssjef kan imidlertid gi tillatelse eller bestemme at uniform skal nyttes når dette er nødvendig eller passende for de oppgaver befalet er gitt.

Alle som har fullført sin førstegangstjeneste kan bruke den uniformsluen vedkommende hadde da han eller hun var tjenestegjørende, ved anledninger av militær eller sivil art der bruk av uniforms-lue er passende.

2.23 Bæring av uniform ved tjeneste i andre forsvarsgrener

Befal som tjenestegjør i andre forsvarsgrener, skal som hovedregel bære egen forsvarsgrens uniform. Det kan imidlertid gjøres unntak der slik tjeneste medfører behov for spesielle antrekk. Dette gjelder også personell som tjenestegjør i Heimevernet.

2.24 Bæring av uniform i utlandet

Under beordret tjeneste, skole eller kurs i utlandet bæres uniform når ikke annet er bestemt. Bruken av uniform skal normalt innskrenkes til selve tjenesten, på skolen, på kurset eller på arrangementet. Ved opphold og reise forøvrig nyttes sivilt antrekk.

Under annet arrangement kan uniform bæres etter innhentet skriftlig godkjenning fra egen forsvarsgrenstab. Før godkjenning gis, skal Den norske ambassade eller tilsvarende i det land man skal oppholde seg i, innhente en formell tillatelse for bruk av uniform hos myndighetene i besøks-landet.

2.25 Politiske demonstrasjoner mv.

Befal og menige kan delta i lovlige politiske demonstrasjoner når disse ikke er rettet mot Forsvaret. Ved slik deltagelse skal sivilt antrekk nyttes. Tilsvarende gjelder ved offentlig utdeling av politiske skrifter, løpesedler o.l.

2.26 Bruk av uniform ved straffeforfølgning

Militært personell som er under straffeforfølgning kan ved fremmøte eller fremstilling i retten nytte militær uniform i følgende tilfeller:

- Når tiltalen er tatt ut av den militære påtalemyndighet (generaladvokat, krigsadvokat).
- Når møtende aktor tilhører den militære påtalemyndighet, selv om tiltalen er tatt ut av sivil påtalemyndighet, med mindre noe annet er bestemt av den tiltaltes foresatte sjef for vedkommende sak.

I alle andre straffesaker skal sivilt antrekk nyttes av tiltalte.

Militært personell som møter som part i retts sak utenom straffesak, hvor Forsvaret er motpart, kan tillates å nytte militær uniform når foresatt sjef finner det rimelig på grunn av sakens militære karakter.

2.27 Bruk av uniform eller uniformsartikler ved moteoppvisning, skuespill, filmopptak m.m.

Uniform og uniformsartikler tillates normalt ikke brukt ved moteoppvisning, skuespill, filmopptak m.m. Ved en eventuell forespørsel om slik bruk, må saken forelegges SJ FST.

2.28 Antrekk under graviditet

Gravide bruker egne uniformer under graviditeten. Sivile klær kan nyttes i stedet for uniform når forholdene tilsier det. Tillatelse gis av nærmeste foresatte.

2.29 Solbriller til uniform

Solbriller kan benyttes til samtlige antrekk, unntatt paradeantrekk. Solbriller skal ikke benyttes på oppstillinger, uten spesiell tillatelse.

Solbriller skal ha innfatning i messingfarget metall eller sort plast i en enkel utførelse. Brillerglasset skal være i mørk farge og ikkereflekerende.

Solbriller som utleveres iht regulativ kan benyttes til alle feltantrekk.

Ordinære briller som endrer farge ved sterkt lys kan brukes til alle antrekk.

I møte og i samtale med andre personer, skal solbrillene tas av (vise respekt).

2.30 Personell med uniformsplikt

Befal som har plikt til å holde seg med uniform etter forsvarsgrenenes regler tilkommer uniformsgodtgjøring med en månedlig sats for ivaretagelse av denne plikten. Uniformsgodtgjøringen tilstås både ved tjeneste i inn- og utland.

Uniformsgodtgjøringen er ment å dekke ca. 2/3 av befalets gjennomsnittsutgifter til å anskaffe og vedlikeholde pliktige uniformseffekter. Godtgjøringen reguleres på grunnlag av Forsvarets uniformsutsalgs priser på avtalt tidspunkt. Det er fastsatt slitingsterminer for de enkelte plagg.

2.31 Uniformsutgifter ved midlertidig disponering til høyere grad

Utgifter til skifte av distinksjoner, samt eventuelt hodeplagg, skal dekkes av den avdeling som disponerer befalet. Det samme gjelder ved tilbakeføring i grad.

2.32 Konvertering til annen forsvarsgren

Når befal med uniformsplikt konverterer til ny forsvarsgren, skal utgifter til endret uniformssats dekkes av avdelingen som skal disponere befalet. Forutsetningen er at befalet tidligere har full uniformssats i sin forrige forsvarsgren.

Tilsvarende gjelder for befal som konverterer ved oppstart på krigsskole.

2.33 Religiøse symboler og effekter til uniform

2.33.1 Generelt

Religiøse symboler tillatt brukt til uniform i Forsvaret er knyttet til de største offisielt registrerte trossamfunnene i Norge.

Retten til og begrensningene i bruk av religiøse symboler gjelder uavhengig av personellkategori. De tillatte religiøse symbolene kan benyttes til alle uniformer og i de fleste tjenstesammenhenger.

Avdelingssjef skal vurdere hvorvidt bruken av religiøse symboler kan komme i konflikt med krav til helse, sikkerhet eller operativ evne eller effekt. Eventuelle restriksjoner i bruken av tillatte religiøse symboler må vurderes på et individuelt og saklig grunnlag.

For tjeneste i Hans Majestet Kongens garde gjelder egne bestemmelser.

Følgende fellesregler gjelder i forhold til alle religioner:

- Hår og skjegg skal være velpleid.
- Anheng, kjeder og lignende skal bæres skjult under uniformen.

2.33.2 Kristendom

Under gudstjeneste kan kvinner dekke til håret med et ensfarget tørkle i sort uten pynt.

Symboler og plagg som benyttes av prest tilknyttet feltprestkorpset er regulert gjennom egne bestemmelser, og omhandles dermed ikke i dette regelverket.

2.33.3 Islam

Kvinner kan benytte skjorte med lange ermer, selv om resten av avdelingen går med uniform med korte eller oppbrettede ermer. Alternativt kan det benyttes en sort langermet trøye under uniformsskjorten.

Hijab er tillatt dersom den følger hodeformen og ikke er flagrende. Den skal være sort ensfarget og uten pynt. Hijab erstatter ikke militært hodeplagg, og skal derfor brukes under de ordinære militære hodeplaggene.

Niqab, jilbab, burka og eventuelle andre plagg som skjuler ansiktet og/eller uniformen er ikke tillatt.

2.33.4 Sikhisme

Kesh betyr å la alt hår forbli uklippet. Håret skal likevel være velpleid. Ved langt hår skal dette bæres i en knute enten på toppen av hodet eller i nakken. Hårknuten kan dekkes av en *turban* eller en *patka*. Ved langt skjegg skal skjeggnett benyttes.

Turban kan erstatte annet militært hodeplagg. Den skal normalt være av samme farge som hodeplagget til de øvrige i avdelingen. Pannebåndet i turbanen skal være sort. Luetegn skal festes på turbanen slik at de er sentrert rett over pannebåndets triangel.

Bruk av hjelm eller annen verneutrustning er ikke alltid forenlig med bruk av turban. I slike tilfeller kan en *patka* benyttes. Hvis *patka* benyttes skal denne være sort ensfarget. *Patka* erstatter ikke militært hodeplagg, og skal derfor brukes under de ordinære militære hodeplaggene.

Kara er et armbånd av stål. Det kan bæres på høyre håndledd, og er tillatt brukt så lenge det ikke kommer i konflikt med krav til helse, sikkerhet eller operativ evne eller effekt.

Kirpan er en symbolsk kniv. Den kan bæres over skjorte. Når jakke benyttes, bæres kirpan innenfor denne. Bæring av kniv i det offentlige rom gjøres i henhold til lokale politivedtekter.

2.33.5 Jødedom

Kippa er en kalott som dekker hodets krone. Den erstatter ikke militært hodeplagg, men mannlige medlemmer av det mosaiske trossamfunn kan benytte sort kippa uten pynt når militært hodeplagg ikke benyttes.

Det er tillatt å bære tzitzit (et poncholiknende plagg) under uniformen.

Medlemmer av det mosaiske trossamfunn skal ikke pålegges å bære klesplagg hvor ull og lin er sydd sammen.

3 Sivilt antrekk

3.1 Generelt

Alt personell har tillatelse til på eget ansvar å oppbevare sivile klær om bord og i garnison.

Ved behov kan lokale bestemmelser vedrørende bruk av sivile klær tas inn i messereglement eller lignende.

3.2 Sivilt antrekk i tjenesten

Avdelingssjef kan gi tillatelse til at personell i visse tjenestestillinger som hovedsakelig samarbeider med sivile, kan nytte sivilt antrekk.

Personell som er midlertidig utlånt eller gjør fast tjeneste ved sivile institusjoner, kan bære sivilt antrekk hvis dette tillates av institusjonens sjef.

3.3 Sivilt antrekk på fritiden

Befal, Vervede, Lærlinger 2.år	Befal, vervede og lærlinger 2.år har anledning til fritt å benytte sivilt antrekk på sin fritid.
Kadetter	Kadetter ved krigsskolene følger generelt de regler som gjelder for befal hva angår bruk av sivilt antrekk på fritiden. Skolesjefene kan imidlertid gi særbestemmelser i den grad det anses nødvendig.
Befalselever	Befalselever følger generelt de regler som gjelder for vernepliktige

	mannskaper. I tillegg kan skolesjefene gi særbestemmelser i den grad det anses nødvendig.
Personell inne til førstegangstjeneste	For bruk av sivilt antrekk på fritiden ved tjeneste i land og ved permisjon/landlov vises til Permisjonsdirektivet.

3.4 Uniformseffekter til sivilt antrekk

Det er generelt ikke tillatt å benytte uniformseffekter til sivilt antrekk, med mindre spesifikke unntak er nedfelt i forsvarsgrenenes uniformsbestemmelser.

Under- og mellombekledning kan benyttes, såfremt militære symboler ikke er synlig.

4 Korresponderende antrekk

4.1 Korresponderende antrekk mellom forsvarsgrenene

Matrisen nedenfor viser korresponderende antrekk mellom forsvarsgrenene, felles betegnelser på antrekkstyper og samordnet innhold innen hvert antrekk.

		INNHOLD		
Felles benevn- elser / Lang tittel	Kort tittel	Hæren	Sjøforsvaret	Luftforsvaret
Paradeantrekk 1 <i>Full Ceremonial Dress</i>	P1	Tjenesteuniform¹ Sko skyggelue/ beret, langermet skjorte, slips, sorte hansker, store medaljer. Offiserer bærer kryss- bandolær og sabel. Sersjanter bærer sort lakkbelte. Paradestøvler eno.	Tjenesteuniform Sko, skyggelue, hvit skjorte, slips, sorte hansker, sabel m/geheng og store medaljer. Kvinner skal bruke bukser.	Tjenesteuniform Sko, skyggelue, hvit skjorte, slips, hvite hansker, parade- belte, kårde m/geheng og store medaljer.
Paradeantrekk 2 <i>Ceremonial Dress</i>	P2	Tjenesteuniform² Som P1, men bånd- striper erstatter store medaljer.	Tjenesteuniform Som P1, men bånd- striper erstatter store medaljer.	Tjenesteuniform Som P1, men bånd- striper erstatter store medaljer.
Paradeantrekk 3 / Seremoniantrekk <i>Unit Parade</i>	P3	Tjenesteuniform Som P2. Benyttes ved av- delingsparade. Alt personell bærer paradestøvler/felt- støvler, likt hode- plagg innen av- delingen og hvite vanter (unntak på	Tjenesteuniform Som P2, men uten sabel. Kvinner kan bruke skjørt og pumps. (Lange støvletter kan brukes i vinter- perioden).	Tjenesteuniform Som P2, men uten kårde.

¹ På ordre bæres Hærens antrekk M1 som ekvivalent (avhenger av anledning, reguleres i invitasjon/ordre).

² På ordre bæres Hærens antrekk M1 som ekvivalent (avhenger av anledning, reguleres i invitasjon/ordre).

		ordre).		
Tjenesteantrekk 1 <i>Service Dress – Formal</i>	T1	Tjenesteuniform Sko, skyggelue, langermet skjorte, slips, hansker, båndstriper, kryssbandolær (evt lakkbelte). Avdelings- eller våpenberet kan erstatte skyggelue.	Tjenesteuniform Sko, skyggelue, skjorte, slips, sorte hansker og båndstriper. Kvinner kan bruke skjørt og pumps.	Tjenesteuniform Sko, skyggelue, blå skjorte, slips, sorte hansker og båndstriper. Kvinner kan bære skjørt og pumps.
Tjenesteantrekk 2 <i>Service Dress - Informal</i>	T2	Tjenesteuniform Sko, skyggelue, hatt eller beret, langermet skjorte, slips og båndstriper. Kvinner kan også bruke draktjakke som erstatning for Jakke, tjeneste, men kun sammen med skjørt. Kvinner kan bære skjørt med pumps/støvletter.	Tjenesteuniform Som T1 for personell som tjenestegjør i land.	Tjenesteuniform Sko, båt-lue eller beret, blå skjorte, bukse og slips. Kvinner kan bære skjørt og pumps.
Sommerantrekk 1 <i>Short Sleeves Shirt</i> NB: Kun tillatt i sommerperioden.	S1	Kortermet skjorte (evt skjorte med oppbrettede ermer), sko, tjenestebukse, belte, skyggelue/beret og båndstriper. Kvinner kan bære skjørt, pumps, kortermet skjorte uten slips (evt oppbrettede ermer), veske. Støvletter ikke tillatt. Hvis T-skjorte nyttes skal den være hvit.	Kortermet skjorte, hvit (tropeskjorte), sko, bukse, sort lærbelte, båndstriper og skyggelue. Kvinner kan bære skjørt og pumps. Støvletter er ikke tillatt. Hvis T-skjorte nyttes, skal den være hvit.	Kortermet skjorte, blå (uten slips, og evt skjorte med oppbrettede ermer), sko, tjenestebukse, båndstriper og båt-lue/beret. Kvinner kan bære skjørt og pumps. Kvinner bruker sko til bukse. Støvletter ikke tillatt. Hvis T-skjorte nyttes, skal den være hvit.
Kontorantrekk 1 <i>Pullover Sweater/ Routine Working Dress</i>	K1	Kontorgenser, langermet skjorte, tjenestebukse, sko, skyggelue/beret og slips. Kvinner kan bære skjørt, pumps/støvletter. Kortermet skjorte kan bæres under genseren med slips NB: Normalt innendørs!	Kontorgenser, langermet skjorte, tjenestebukse, sko, skyggelue og slips. Kvinner kan bære skjørt og pumps. Støvletter kan brukes vinterstid. NB: Kun innendørs!	Kontorgenser, langermet skjorte, tjenestebukse, sko, båt-lue/beret og slips. Kvinner kan bære skjørt og pumps. Støvletter kan brukes vinterstid. NB: Kun innendørs!

		Kan brukes sammen med hodeplagg ved korte opphold uten-dørs, eller ved for-flytning mellom bygninger.		
Kontorantrekk 2 <i>Long Sleeved Shirt</i>	K2	Langermet skjorte Som K1, men uten kontorgenser. NB: Kun innendørs!	Langermet skjorte Som K1, men uten kontorgenser. NB: Kun innendørs!	Langermet skjorte Som K1, men uten kontorgenser. NB: Kun innendørs!
Messeantrekk 1 <i>(Mørk uniform 1/ Hæren)</i> <i>Mess Dress – Full Ceremonial Evening</i> <i>("White Tie")</i>	M1	Mørk uniform Jakke og bukse mørk blå (evt mørk grønn KAV) m/beiser etc. iht tjenestefelt (egen uniform for generalitetet). Belte galla (evt lakkbelte). Lue, mørk blå. Store medaljer. Skulderfletninger iht tjenestefelt og grad. Hansker, hvite (glacé). Sabel (offiserer). Sko/ pumps, sorte lakk. Kvinner kan bære skjørt, mørk blå m/ beiser iht tjenestefelt.	Messeuniform Kort messejakke, messebukse, skyggelue, skjorte med stivet bryst, sort sløyfe, hvit vest, hvite hansker (glacé), lakksko og miniatyr-medaljer. Kvinner bærer langt skjørt, pumps og sort kragebesetning. Menn kan bære livkjole istedenfor kort jakke.	Messeuniform Kort messejakke, messebukse, skyggelue (utendørs), skjorte med stivet bryst, hvit sløyfe, hvit vest, hvite hansker (glacé), lakksko og miniatyr-medaljer. Kvinner bærer langt skjørt, pumps og hvit kragebesetning. Flaggoffiserer kan bære livkjole istedenfor kort jakke.
Messeantrekk 2 <i>(Mørk uniform 2/ Hæren)</i> <i>Mess Dress</i> <i>("Black Tie")</i>	M2	Mørk uniform Jakke og bukse mørk blå (evt mørk grønn KAV) m/beiser etc., iht tjenestefelt (egen uniform for generalitetet). Lue, mørk blå. Båndstriper. Vanter, hvite. Sko/pumps, sorte (evt lakk). Kvinner kan bære skjørt, mørk blå m/ beiser etc., iht tjenestefelt.	Messeuniform Kort messejakke, messebukse, skyggelue, sort vest, smokingskjorte, sort sløyfe, miniatyr-medaljer og lakksko. Kvinner bærer langt skjørt, pumps og sort kragebesetning. Menn kan bære livkjole istedenfor kort jakke.	Messeuniform Kort messejakke, messebukse, skyggelue, blå vest, smokingskjorte, sort sløyfe, miniatyr-medaljer og lakksko. Kvinner bærer langt skjørt, sort kragebesetning og pumps.
Messeantrekk 3 <i>Optional Mess Dress</i>	M3	Tjenesteuniform Skyggelue/beret, sko, hvit langermet skjorte, sort slips, båndstriper og sort veske (kvinner). Kvinner kan bære skjørt og pumps	Tjenesteuniform Skyggelue, hvit skjorte, sort sløyfe og båndstriper. Kvinner bærer kort skjørt, pumps og sort kragebesetning.	Tjenesteuniform Skyggelue, hvit skjorte, sort sløyfe og båndstriper. Kvinner bærer kort skjørt, pumps og sort sløyfe.

		<p>sammen med Jakke, tjeneste i stedet for bukser. Kvinner kan alternativt bære "draktuniform", sort veske, pumps, hvite vanter, hvit lang-ermet skjorte med sort slips, bånd-striper, hvite vanter.</p> <p>Kryssbandolær, lakk-belte eller lær jakke-belte bæres ikke til dette antrekket.</p> <p>NB: Brukes kun innendørs.</p> <p>M3 kan ses i sammenheng med P3/Ceremonial Dress Individual, som nyttes utendørs.</p>		
--	--	---	--	--

4.2 Ekvivalente militære og sivile antrekk

Matrisen nedenfor viser ekvivalente militære og sivile antrekk med engelsk benevnelse.

Militær benevnelse	Sivil benevnelse	Engelsk benevnelse (sivil)
<p>For Sjø og Luft: Messeantrekk 1 / M1 (kun som aftenantrekk).</p> <p>For Hæren: Mørk uniform / M1</p>	Galla	White Tie
<p>For Sjø og Luft: Messeantrekk 2 / M2 (kun som aftenantrekk).</p> <p>For Hæren: Mørk uniform 2 / M2</p>	Smoking	Black Tie
Messeantrekk 3 / M3	Mørk dress	Dark suit
Paradeantrekk 1 / P1	Mørk dress	Dark Suit
Paradeantrekk 2 / P2	Mørk dress	Dark Suit
Paradeantrekk 3 / P3 (Seremoni)	Mørk dress	Dark Suit
Tjenesteantrekk 1 / T1	Dress eller Jakke og bukse	Suit
Tjenesteantrekk 2 / T2, Sommerantrekk 1 / S1 og Kontorantrekk 1 og 2 / K1 og K2.	Jakke og bukse uten slips, genser og bukse, kortermet skjorte. (Ikke jeans)	Informal / Casual

4.3 Riktig antrekk til ulike anledninger

Nedenfor vises hvilket antrekk som normalt skal brukes ved de anledningene som er listet i matrisen. Avdelings sjef kan dog beordre annet antrekk i gitte situasjoner eller når forholdene tilsier det, men skal uansett følge de respektive forsvarsgreners uniformsbestemmelser for det antrekket som beordres.

Vedrørende antrekk for HV-personell, se *Uniformsbestemmelser for Heimevernet*.

Se matrisen for *korresponderende antrekk* for lang benevnelse på antrekkene.

Anledning	Felles antrekk for alle forsvarsgrener
<p>Ved H M Kongens tilstedeværelse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Audiens 2. Foretrede 3. Inspeksjon 	Felles antrekk for de 3 nevnte anledningene: P1
<p>Mottakelser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Slottsmiddag 2. Statsbesøk 	<p>1. Slottsmiddag M1</p> <p>2. Statsbesøk P1</p>
<p>Stortingets åpning/lukking</p>	P1
<p>Religiøse handlinger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bryllup 2. Militær begravelse 3. Andre 	<p>1. Bryllup M1, M2 eller M3. P1 for Sjø og Luft før kl 1500, både for brudgom og gjester. Ellers antrekk som angitt i invitasjonen.</p> <p>2. Militær begravelse P 3 (for personell som ikke har en spesiell rolle).</p> <p>3. Andre religiøse handlinger P3 eller T1.</p>
<p>Seremonier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Medaljeparade 2. Faneoverrekkelse 3. Bekransning 4. Avduking 5. Båremottakelse 6. Markeringer 08. mai og Minnedagen i november 	<ol style="list-style-type: none"> 1: P1. (Tilpasses ved tildeling i INTOPS). 2: P1. 3: P3. 4: P3. 5: P3. 6: P3. (For personell som ikke har spesielle roller i det seremonielle).
<p>Inspeksjon av høyere sjef</p>	T1
<p>Fremmøte ved nytt tjenestested</p>	T1 (når man melder seg til tjeneste for sjefen).
<p>Overtakelse/avlevering av kommando</p>	T1

5 Kleskode for sivilt tilsatte

Alle medarbeidere har ansvar for holdninger og dannelse. Det forventes derfor at sivilt ansatte i staber følger kleskoden til befal i størst mulig grad.

Befalets daglige antrekk legger føringer for hvordan sivile skal kle seg. Når det eksempelvis er beordret Tjenesteantrekk 1 for militært personell, skal sivilt ansatte kle seg i dress eller jakke/bukse eller tilsvarende.

Antrekket skal være helt og rent.

6 Råd og utvalg

Forsvaret har diverse råd og utvalg som behandler saker vedrørende uniformer og bruk av disse.

6.1 Aktive råd og utvalg

Følgende råd og utvalg er aktive:

- Forsvarssjefens dekorasjonsråd – FDR
- Forsvarssjefens stridsdekorasjonsråd – FSDR
- Forsvarssjefens dekorasjonsråd for Etterretningstjenesten – FDRE
- Forsvarets uniforms- og heraldikkråd – FUHR
- Hærens uniforms- og tradisjonsråd – HUTR
- Hærens tradisjons- og historienemnd
- Luftforsvarets uniformsråd – LUR
- Luftforsvarets tradisjons- og bevaringsnemnd – LTBN
- Sjøforsvarets uniformsutvalg – SU
- Sjøforsvarets tradisjons-, emblemm- og bevaringsnemnd – STEB
- Heimevernets råd for uniformer og heraldikk

6.2 Forsvarets uniforms- og heraldikkråd (FUHR)

6.2.1 Generelt

FUHR skal være et formelt forum for diskusjon, koordinering og samarbeid mellom forsvarsgrenene og mellom forsvarsgrenene og FLO, i alle saker vedrørende uniformer, uniformsartikler og heraldikk. FUHR skal i tillegg være et rådgivende organ for Forsvarssjefen (FSJ), SJ FST og generalinspektørene i spørsmål vedrørende uniformer eller i uniformssaker FSJ, SJ FST og GI-ene har signalisert særskilt interesse for.

6.2.2 Arbeidsområde

FUHR skal ved behov utarbeide forslag til felles regler for bæring av uniformer i Forsvaret, herunder felles regler for:

- bæring av uniform til forskjellige anledninger
- tilbehør til antrekk
- alt som bæres på uniform (medaljer, båndstriper, merker, tegn, armbind etc.).
- standardisering av benevnelser på like antrekk mellom forsvarsgrenene

Medlemmene i FUHR skal holde hverandre oppdatert på hva som skjer på uniformsfronten i de respektive forsvarsgrener. Dette vil bidra til bedre koordinering ifm testing og innføring av nye artikler og utbedring av eksisterende artikler. I dette arbeidet skal FLO være viktig faktor.

6.2.3 Beslutninger

Det skal føres referat for hvert møte, og det fattes en tilråding i hver sak som behandles. Tilrådingen skjer med alminnelig flertall. Mindretallet kan kreve protokolltilførsel. Det skal fremgå av tilrådingen om saker skal forelegges generalinspektørene, SJ FST eller FSJ. Leder FUHR tar eventuelle saker opp med FSJ og representantene for grenstabene tar saker opp med sine respektive Gler. FSJ, SJ FST eller Glene fatter endelige beslutninger etter tilråding fra utvalget. Referentfunksjonen ambulerer mellom medlemmene i utvalget.

6.2.4 Forsvarets uniforms- og heraldikkråd - sammensetning

SJ FST oppnevner medlemmene i FUHR, etter anbefaling fra grenstabene og FLO.

FUHR er sammensatt av følgende faste medlemmer:

- Én representant fra Stabsavdelingen i Forsvarsstaben
- Én representant fra Hærstaben

- Én representant fra Sjøforsvarsstaben
- Én representant fra Luftforsvarsstaben
- Én representant fra Heimevernsstaben
- Én representant fra Forsvarets logistikkorganisasjon
- Én representant fra Forsvarets mediesenter (Heraldisk rådgiver)

Representanten fra Forsvarsstaben er leder for utvalget.

Tiltredende medlemmer skal først oppnevnes etter behov.

De faste medlemmene bør ha egne varamedlemmer.

6.2.5 Prosedyre for fremsendelse av saker

FUHR skal behandle alle saker vedrørende heraldikk for fellesinstitusjonene i Forsvaret.

Ved anmodning om nye eller endring av eksisterende merker (heraldiske våpen), nye eller endring av eksisterende uniformstegn, samt innføring av nye flaggsymboler, skal følgende prosedyre følges:

- Alle merker, uniformstegn og flaggsymboler skal være heraldisk korrekte.
- En anmodning kan fremmes på vegne av en avdeling eller en personellkategori. Fremsendelse av en søknad skal være godkjent av institusjonens sjef (avdelingssjef / tilsvarende) og skal fremsendes tjenestevei.
- Søknaden skal inneholde en veloverveid begrunnelse for hvorfor det er behov for innføring av nytt merke, uniformstegn eller flaggsymbol for vedkommende avdeling eller personellkategori det søkes for. Søker skal gi en skriftlig beskrivelse av motivet om ønskes, assistert med en enkel tegning, så langt det er mulig.
- Søknaden sendes til Leder FUHR. Saken blir videresendt til de heraldiske rådgiverne i FMS for vurdering og kontroll av heraldikk og for en eventuell utarbeidelse av flere alternativ. I denne prosessen opprettes det som oftest direkte kontakt mellom heraldisk rådgiver og søker.

Når et alternativ er valgt følger videre saksgang av litra A eller B:

A) Gjelder søknaden heraldiske våpen og flaggsymboler, følges denne prosedyren:

Når søker har valgt et alternativ, informeres Leder FUHR om dette og saken sendes til referenten for fremlegges i rådet. Aksepterer FUHR det fremlagte forslaget, sendes saken til søkers avdelingssjef for godkjenning og underskrift. Avdelingen sender saken i retur til Leder FUHR, som fremlegger saken for Forsvarssjefen for approbasjon. Deretter informeres søker om resultatet i en skriftlig bekreftelse, med kopi til FLO og FMS. Søker bestiller det heraldiske våpenet eller flaggsymbolet gjennom FLO.

B) Gjelder søknaden uniformstegn, følges denne prosedyren:

Når søker har valgt alternativ, informeres Leder FUHR om dette og saken sendes til referenten for fremlegges i rådet. Aksepterer rådet det fremlagte forslaget, sendes saken i retur til avdelingen for formell godkjenning og underskrift. Det er avdelingssjef / tilsvarende som beslutter om et uniformstegn skal innføres for en avdeling eller en personellkategori. FUHR informerer FLO og FMS om at et nytt uniformstegn innføres. Søker bestiller tegnet gjennom FLO.

Medlemmene fra grenstabene sørger for at personellet i egen forsvarsgren blir gjort kjent med uniformstegn som kan bæres av personell fra flere forsvarsgrener. Oversikt over slike tegn bør fortrinnsvis inngå i de respektive greners uniformsbestemmelser.

Utgifter forbundet med fremskaffelse av utfallsprøve på merker, tegn og flaggsymboler, samt utgifter ved anskaffelse av endelig produkt, dekkes av søkeravdeling.

Saker som ønskes tatt opp i rådet sendes til:

Forsvarets uniforms- og heraldikkråd
Forsvarsstaben/Stabsavdelingen
Postboks 1550 Sentrum
0015 OSLO

7 Ikraftredelse

Bestemmelser om felles uniformsregler i Forsvaret trer i kraft fra 2015-09-15, og samtidig settes tidligere versjon av 2013-07-01 ut av kraft.